

REPUBLIKA HRVATSKA
FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST

Na temelju odredbe članaka 7. i članka 20. stavka 1. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost („Narodne novine“ broj 107/03 i 144/12), članka 21. stavka 1. podstavka 9., te članka 47. stavka 1. podstavka 1. i 4. te 6, 7, 10 i 15, a u svezi s odredbom članka 67. Statuta Fonda („Narodne novine“, broj 193/03, 73/04, 116/08, 101/09, 118/11, 67/13, 70/14 i 155/14-pročišćeni tekst), sukladno članku 6. Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge („Narodne novine“ broj 26/15 i 37/21) te na temelju Odluke Upravnog odbora Fonda o donošenju Godišnjeg programa raspisivanja javnih natječaja i poziva za 2023. godinu (KLASA: 024-04/23-03/1, URBROJ: 563-01/69-23-6) od 04. travnja 2023. godine, Odluke Upravnog odbora Fonda o donošenju Izmjena i dopuna Godišnjeg programa raspisivanja javnih poziva i javnih natječaja za 2023. godinu (KLASA: 024-04/23-03/2, URBROJ: 563-01/69-23-3) od 12. lipnja 2023. godine, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost objavljuje

JAVNI NATJEČAJ
ZA SUFINANCIRANJE PROJEKTA U PODRUČJU ZAŠTITE OKOLIŠA
I ENERGETSKE UČINKOVITOSTI
ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA (UDRUGA)

(JN ZO/ENU-1/2023)

I. PREDMET JAVNOG NATJEČAJA

Predmet Javnog natječaja za projekte u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti organizacija civilnog društva (udruga) (u daljnjem tekstu: Natječaj) je sufinanciranje projektnih aktivnosti unutar dva niže navedena prioriteta područja Natječaja:

1. Zaštite okoliša

- sprječavanja nastanka otpada i ponovne uporabe,
- organizacije ekoloških akcija čišćenja podmorja,
- organizacija ekoloških akcija čišćenja speleoloških objekata,
- provođenje aktivnosti za podizanje svijesti o prilagodbi klimatskim promjenama,
- pružanje savjetodavne usluge javnosti o njejoj ulozi i pravima u zaštiti okoliša,
- promicanje načela ekološkog upravljanja i važnosti eko-oznaka.

2. Energetske učinkovitosti

- provođenja aktivnosti za podizanje svijesti o elektromobilnosti,
- provođenja aktivnosti informiranja javnosti o mjerama energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije i
- provođenja aktivnosti informiranja javnosti o mjerama suzbijanja energetske siromaštva.

AKTIVNOSTI U ZAŠTITI OKOLIŠA:

a) Projekti sprječavanja nastanka otpada i ponovne uporabe

Ograničenost prirodnih resursa i negativni utjecaji na okoliš uzrokovani njihovom potrošnjom zahtijevaju unaprjeđenje postojećih i iznalaženje novih modela za njihovo održivo korištenje. Stoga razvojna i ekonomska politika Europske unije kao jedan od primarnih ciljeva ističe održivo gospodarenje resursima i produžavanje životnog vijeka materijala i proizvoda. Središnji aspekt europske politike pri tome je prelazak s postojećeg linearnog ekonomskog modela na model **kružnog gospodarstva**.

Ovim putem će se sufinancirati preinaka proizvoda pogodnih za ponovnu uporabu što je opisano u Uputama za prijavitelje.

Za sigurnost korištenja proizvoda iz ponovne uporabe sva odgovornost je na korisnicima ovog Natječaja. Proizvode iz ponovne uporabe potrebno je označiti znakom „ponovne uporabe“ (znak „ponovne uporabe“ dostupan je na mrežnim stranicama Fonda), a nove korisnike je potrebno upoznati sa svim prednostima/nedostacima istog.

b) Organiziranje ekoloških akcija čišćenja podmorja

Zaštita mora od onečišćenja te aktivnosti koje se odnose na uklanjanje i zbrinjavanje morskog otpada provode se kroz primjenu postojećeg zakonskog okvira i strateških dokumenata vezanih za zaštitu okoliša i gospodarenje otpadom. Onečišćenja otpadom morskog dna, posebno zaštićenih i ekološko značajnih područja u moru i obalnom području snažno utječu na strukturu i funkciju morskih i obalnih ekosustava te posljedično njihovo obnavljanje.

Ovim putem će se sufinancirati trošak organiziranja ekoloških akcija za prikupljanje otpada s morskog dna.

c) Organiziranje ekoloških akcija za prikupljanje otpada iz speleoloških objekata

U krškom podzemlju nalazi se najveći dio strateških zaliha podzemne pitke vode Republike Hrvatske. Uz zalihe podzemne pitke vode je i bogatstvo i raznolikost podzemnog živog svijeta koji je izuzetno osjetljiv na onečišćenje. Odlaganjem otpada u krško podzemlje/speleološke objekte ugrožava se georaznolikost, jedinstvena fauna i strateški važne zalihe podzemne pitke vode.

Ovim putem će se sufinancirati trošak organiziranja ekoloških akcija za prikupljanje otpada iz speleoloških objekata.

d) Aktivnosti za podizanje svijesti o otpornosti i prilagodbi klimatskim promjenama

Klimatske promjene predstavljaju rastuću prijetnju za održivi razvoj Hrvatske koja je naročito ranjiva na klimatske promjene. Posljedice klimatskih promjena mogu prouzročiti velike štete poput ekstremnih vremenskih nepogoda koje će s klimatskim promjenama biti učestalije i intenzivnije. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. godinu (NN 46/2020) sadrži projekcije promjene klime za Hrvatsku, analizu utjecaja i ranjivosti kao i popis mjera i aktivnosti koje Hrvatska treba poduzeti u cilju jačanja otpornosti na klimatske promjene. Problematika klimatskih promjena je važna za sve sektore te se svi dionici u društvu trebaju uključiti u proaktivno djelovanje. Uloga organizacija civilnog društva je također važna naročito u osvješćivanju javnosti o ovom izazovu s kojima se suočavamo kako na globalnoj razini tako i na nacionalnoj i lokanoj razini.

Ovim će se putem sufinancirati trošak izrade informativno-edukativnih materijala na temu prilagodbe klimatskim promjenama, koji uključuju jednostavne i interaktivne e-module, animacije i sl., multimedijske uratke (o promjeni klime i njenom utjecaju, rizicima i mogućnostima prilagodbe). Sadržaj se treba temeljiti na Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama, uzimajući u obzir ranjive sektore (hidrologija, vodni i morski resursi, poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo, prirodni ekosustavi i bioraznolikost, energetika, turizam i zdravstvo te dva međusektorska tematska područja: prostorno planiranje i upravljanje obalnim područjem te upravljanje rizicima) i treba se definirati za koju je ciljnu skupinu namijenjen.

e) Pružanje savjetodavne usluge javnosti o njoj ulozi i pravima u zaštiti okoliša

Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) na više mjesta propisuje obvezu informiranja javnosti i osiguravanja sudjelovanja javnosti u pitanjima zaštite okoliša, osiguranja prava na pristup pravosuđu i obavješćivanje o onečišćavanju okoliša. Ovaj Zakon također propisuje obvezu informiranja, izobrazbu i poučavanje javnosti o zaštiti okoliša i održivom razvitku i utjecati na razvijanje svijesti o zaštiti okoliša u cjelini.

Hrvatska je stranka UNECE Konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (NN 1/2007) (Aarhuška konvencija), koja utvrđuje prava u vezi s okolišem kao osnovu za uključivanje građana i njihovih udruženja u politike okoliša, što je preduvjet razvoja okolišne demokracije. Odredbe Aarhuške konvencije i Direktiva EU-a koje se odnose na Aarhušku konvenciju prvenstveno su prenesene u Zakon o zaštiti okoliša.

Pri izradi V. Nacionalnog izvješća o provedbi Aarhuške konvencije (2021.) uočeno je međutim, da javnost često nije svjesna svoje uloge u zaštiti okoliša te da ne ostvaruje ta prava. Jedan od načina je taj da se udrugama koje djeluju u području zaštite okoliša sufinanciraju projekti koji su usmjereni na informiranje i savjetovanje javnosti o ulozi u zaštiti okoliša.

Ovim putem će se sufinancirati trošak pružanja savjetodavne usluge javnosti o njoj ulozi i pravima koja proizlaze iz Zakona o zaštiti okoliša.

f) Promicanje načela ekološkog upravljanja i važnosti eko-oznaka

Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) među elemente opće politike zaštite okoliša navodi sustav za ekološko upravljanje i neovisno ocjenjivanje (EMAS) (čl. 210) i znak zaštite okoliša Europske unije – EU Ecolabel (čl. 215). Oba elementa su dobrovoljna te promiču visoke standarde zaštite okoliša i doprinose klimatskim ciljevima. Stoga treba poticati njihovo bolje prihvaćanje u Hrvatskoj.

EMAS (eng. Eco-Management and Audit Scheme) je EU certifikat namijenjen organizacijama bilo koje vrste da na sustavan način, pod koordinacijom rukovodećeg tijela i u suradnji sa zaposlenicima, organizacija poboljša svoja okolišna svojstva, odnosno smanji okolišni otisak. Organizacija prati potrošnju energije (energetska učinkovitost) i vode, nastanak otpada, emisije stakleničkih plinova i utjecaj na bioraznolikost. Doprinosi smanjenju rizika (uspostava operativnih procedura), boljem odnosu sa zaposlenicima (treninzi o EMAS-u) i s vanjskim suradnicima i dobavljačima. Uspostavlja se trajno praćenje usklađenosti s propisima te se doprinosi smanjenju troškova poslovanja. Neovisni sustav validacije i verifikacije jamči vjerodostojnost.

EU Ecolabel je službeni znak zaštite okoliša, koja označava „zelene“ proizvode i usluge tj. one koji imaju manje nepovoljan utjecaj na okoliš tijekom životnog ciklusa u odnosu na istovrsne proizvode i usluge. Namijenjen je proizvodima koji se stavljaju na tržište EU-a. Znak EU Ecolabel je putokaz potrošaču da proizvod ili usluga udovoljava visoko propisanim standardima zaštite okoliša. EU Ecolabel spada u Tip I eko-oznaka i deklaracija prema normi EN ISO 14024:2000 jer je transparentan, obuhvaća životni ciklus i ima neovisni sustav verifikacije. Proizvodi i usluge koji žele nositi ovaj znak trebaju udovoljiti propisanim mjerilima kojih u ovom trenutku ima za 24 skupine proizvoda i za 2 usluge (za uslugu turističkog smještaja i za čišćenje zatvorenih prostora).

Ovim putem će se sufinancirati trošak informiranja i edukacije o sustavu ekološkog upravljanja EMAS i izračunu ugljičnog otiska radi smanjenja okolišnog otiska tijela javne vlasti. Sufinancirat će se i projekti usmjereni prema potrošačima o njihovoj ulozi u zelenoj tranziciji među ostalim i kroz odabir proizvoda na tržištu koji imaju vjerodostojni znak zaštite okoliša poput znaka EU Ecolabel.

AKTIVNOSTI ENERGETSKE UČINKOVITOSTI:

g) Provođenje aktivnosti za podizanje svijesti o elektromobilnosti

Rezultat politika i strategija Europske unije i Republike Hrvatske dan je kroz opće ciljeve u Strategiji prometnog razvoja Republike Hrvatske (2017. – 2030.) kojima se želi smanjiti utjecaj prometnog sustava na klimatske promjene i okoliš (okolišna održivost). Strategijom niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu definirane su temeljne mjere u prometu koje uključuju primjenu goriva niske emisije CO₂ što uključuje korištenje električnih i hibridnih vozila te je stavljen naglasak na razvoj inteligentnih i integriranih urbanih i javnih prometnih sustava koji uključuju razvoj urbane biciklističke infrastrukture. Uspjeh ovih mjera ovisi o jačanju svijesti i edukaciji svih sudionika u prometu tako da će se sufinancirati aktivnosti organizacije edukacija o elektromobilnosti za građane svih dobnih skupina, korištenju bicikla i e-vozila u svakodnevnim aktivnostima, poticanju multimodalnosti, kao i projekti povećanja sigurnosti biciklista u prometu. Ujedno će se sufinancirati

aktivnosti promocije cikloturističkih ruta uz organizaciju sportskih i rekreativnih biciklističkih događanja.

h) Provođenje aktivnosti informiranja javnosti o mjerama energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije

Zakon o energetske učinkovitosti (NN 127/14, 116/18, 25/20, 32/21, 41/21) potiče odgovarajuće inicijative za informiranje, podizanje svijesti i osposobljavanje s ciljem obavješćivanja građana o koristima i praktičnim prednostima poduzimanja mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti.

Energetska učinkovitost je kombinacija mjera vezanih uz tehnologiju ali i uz ljudski faktor. Vrlo je važno da se kod ljudi podigne svijest o nužnosti brige za potrošnju energije, vode i zaštitu okoliša (učinkovito gospodarenje energijom i vodom, mjere u potrošnji električnom energijom, zamjena električnih uređaja energetski efikasnijim, mjere u potrošnji toplinske energije i sl.). Za provođenje dijela ovakvih mjera nisu nužno potrebna financijska sredstva, ali uštede mogu biti značajne. Integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planom Republike Hrvatske za razdoblje od 2021. do 2030. godine predviđeno je informiranje opće javnosti vezano uz obnovljive izvore energije kao što je promocija korištenja na otocima, edukacija i promocija dobre prakse – fotonaponski sustavi, sunčani toplinski sustavi, dizalice topline, peći i kotlovi na biomasu.

Ovim putem sufinancirat će se aktivnosti organizacije edukacija na teme osnova energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije i prednosti provedbe energetskih obnova (uključujući provođenje energetskih pregleda i energetskog certificiranja). Moguće je također sufinanciranje aktivnosti podrške građanima oko realizacije projekata korištenja sustava obnovljivih izvora energije, posebno u kontekstu ubrzanja energetske tranzicije na otocima, uključivanja građana u energetske zajednice, kao i pružanja podrške građanima u usvajanju digitalnih vještina vezano uz nove energetske tehnologije.

i) Provođenje aktivnosti informiranja javnosti o mjerama suzbijanja energetske siromaštva

Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu i Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine prepoznaju potrebu suzbijanja energetske siromaštva odnosno trajno smanjenje troškova za energiju u energetski siromašnim kućanstvima i poboljšanje životnih uvjeta energetski siromašnih građana.

Ovim putem sufinancirat će se aktivnost informiranja i savjetovanja građana u riziku od energetske siromaštva kroz osiguravanje adekvatnih informacija i savjeta o mjerama energetske učinkovitosti koje doprinose suzbijanju energetske siromaštva.

Svaka udruga može kao nositelj projekta prijaviti i ugovoriti najviše dva (2) projekta, pri čemu se dvije projektne prijave istog prijavitelja mogu odnositi samo na provedbu različitih aktivnosti iz točke I. Natječaja (nije moguće prijaviti dva projekta za istu aktivnost).

II. SREDSTVA FONDA I SUFINANCIRANJE

Raspoloživa sredstva Fonda po ovom Natječaju iznose **438.000,00 EUR**. Fond odobrava **donacije** sukladno postotnom učešću utvrđenom općim aktima Fonda.

Najmanji iznos donacije koji se može prijaviti i ugovoriti po pojedinom projektu je **2.650,00 EUR**, a najveći iznos po pojedinom projektu je **10.600,00 EUR**.

Provedba projekta mora biti dovršena najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana sklapanja ugovora. Projekti se moraju provoditi na području Republike Hrvatske.

Rok za prijavu podnošenjem ponude je 31. kolovoz 2023. godine.

III. KORISNICI SREDSTAVA

Pravo na prijavu projekta na Natječaj imaju organizacije civilnog društva (u daljnjem tekstu: **Udruga**), registrirane prema Zakonu o udrugama („Narodne novine“, broj 74/14, 70/17, 98/19 i 151/22).

Prijavu projekta na Natječaj može podnijeti Udruga:

- koja je upisana u Registar udruga i djeluje najmanje 1 godinu u Republici Hrvatskoj zaključno s danom objave Natječaja,
- koja je programski usmjerena na rad u jednom od područja: ekologije, zaštite okoliša i prirode, speleologije, zaštite mora i morskog okoliša, klimatskih promjena, održivog razvoja, energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije, elektromobilnosti, energetskog siromaštva, što je razvidno iz ciljeva i popisa djelatnosti u statutu udruge,
- koja djeluje u službi općeg zajedničkog dobra i u skladu s općim vrednotama utvrđenim Ustavnom Republike Hrvatske,
- koja je upisana u Registar neprofitnih organizacija i vodi transparentno financijsko poslovanje u skladu s propisima o računovodstvu neprofitnih organizacija,
- koja je ispunila ugovorne obveze prema davatelju financijskih sredstava iz prethodno sklopljenih ugovora o sufinanciranju te svim drugim davateljima financijskih sredstava iz javnih izvora,
- koja nema dospjelih nepodmirenih i/ili nereguliranih dugovanja prema Fondu,
- nemaju dugovanja s osnova javnih davanja prema potvrdi Porezne uprave i
- nemaju poslovne račune u blokadi.

Udruga može podnijeti prijavu na Natječaj samostalno ili u partnerstvu. Prijavu na Natječaj podnosi udruga koja je nositelj projekta.

Ista udruga može biti partner na više projekata unutar prioritarnog područja Natječaja. Partnerstvo u projektu dokazuje se ispravno i potpuno ispunjenom i ovjerenom Izjavom o partnerstvu, od strane svih partnera u projektu.

Ugovor o korištenju sredstava Fonda za sufinanciranje projekta (u daljnjem tekstu: Ugovor) sklopit će se s nositeljem projekta koji je ujedno odgovoran i za kvalitetnu provedbu projekta, namjensko trošenje odobrenih sredstava i redovito izvještavanje. Prije potpisa Ugovora udruga će morati priložiti dokaze da se protiv odgovorne osobe u udruzi i voditelja projekta ne vodi kazneni postupak te da udruga ima podmirene sve doprinose i plaćen porez.

Prije isplate sredstava temeljem sklopljenog Ugovora ukoliko se radi o projektima organiziranja ekoloških akcija za prikupljanje otpada s morskog dna/prikupljanja i zbrinjavanja sakupljenog otpada iz speleoloških objekata, Korisnik se obvezuje dostaviti Fondu:

- dokaz da je sukladno članku 115. Zakona o gospodarenju otpadom (Narodne novine br. 84/2021) dostavio obavijest nadležnom tijelu JLS za poslove zaštite okoliša o održavanju ekološke akcije prikupljanja otpada s morskog dna/prikupljanje i zbrinjavanje sakupljenog otpada iz speleoloških objekata,
- suglasnost/pismo namjere mjesno nadležne javne ustanove koja upravlja speleološkim objektom u kojem će se provoditi akcija prikupljanja otpada,
- dokaz da je prikupljeni otpad s morskog dna/iz speleološkog objekta predao osobi koja posjeduje važeću dozvolu za gospodarenje otpadom iz članka 30. Zakona o gospodarenju otpadom (Narodne novine br. 84/2021) ili je upisana u Evidenciju kao sakupljač otpada ili kao oporabitelj bez dozvole ili trgovac koji je ovlašten preuzeti otpad u posjed,
- dokaz da je speleološka udruga upisana u Registar udruga Republike Hrvatske prema Zakonu o udrugama (NN, 74/2014, 70/2017, 98/19 i 151/22), koje su statutom ili drugim temeljnim aktom opredijeljeni za speleološku djelatnost te imaju odgovarajuće Godišnje dopuštenje za provođenje istraživanja i obavljanje radnji u speleološkim objektima izdano od nadležnog Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja,
- dokaz da je udruga upisana u Registar udruga Republike Hrvatske prema Zakonu o udrugama (NN, 74/2014, 70/2017, 98/19 i 151/22).

Ugovorom između Fonda i Korisnika uredit će se međusobna prava i obveze kao i obveza dostavljanja potrebne dokumentacije u svrhu isplate te namjenskog korištenja sredstava Fonda.

Za projekte gdje se dio aktivnosti provodi u školama vezano za edukativne aktivnosti, prije isplate sredstava temeljem sklopljenog Ugovora korisnik je obavezan dostaviti Fondu dokaz da je ishodio suglasnost nadležnog tijela za provođenje Projekta u školama.

Kako se može ostvariti prednost u sufinanciranju projekta i tko nema pravo prijave na Natječaj detaljno je opisano u Uputama za prijavitelje.

IV. PODNOŠENJE PRIJAVE NA NATJEČAJ

Prijave se dostavljaju isključivo na propisanim obrascima koji su zajedno s Uputama za prijavitelje dostupni na mrežnoj stranici Fonda (www.fzoeu.hr).

Upute za prijavitelje sadrže informacije o uvjetima natječaja, načinu prijavljivanja i postupku provedbe natječaja, a obuhvaćaju informacije o prihvatljivim prijaviteljima, prihvatljivim i neprihvatljivim troškovima, obaveznoj dokumentaciji za prijavu projekta i svim potrebnim obrascima, datumu objave natječaja i roku za podnošenje prijave, postupku zaprimanja, otvaranja i pregleda dostavljenih prijava, ocjenu prijave, dostavu dodatne dokumentacije, donošenje Odluke o odabiru korisnika i dodjeli sredstava Fonda, ugovaranje, podnošenje prigovora i postupanje s dokumentacijom u provedbi Natječaja.

Prijava projekta mora sadržavati obvezne obrasce, popunjene računalom, na hrvatskom jeziku, vlastoručno potpisane od strane ovlaštene osobe podnositelja prijave i voditelja projekta i ovjerene službenim pečatom Udruge, kao i svu ostalu obveznu dokumentaciju navedenu u točki 3.1. Uputa za prijavitelje.

Prijave projekata dostavljaju se preporučenom poštom ili osobno putem urudžbenog zapisnika, posebno za svaki projekt u jednoj zatvorenoj omotnici, na adresu:

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost,
Radnička cesta 80, 10 000 Zagreb
uz naznaku

Prijava na Javni natječaj Fonda za sufinanciranje projekata u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti organizacija civilnog društva (udruga) (JN ZO/ENU 1/2023) – NE OTVARATI

V. OSTALE INFORMACIJE

Natječaj je objavljen u „Narodnim novinama“, na mrežnoj stranici Fonda te na mrežnim stranicama Ureda za udruge Republike Hrvatske.

Na mrežnoj stranici Fonda www.fzoeu.hr objavljene su **Smjernice za uspostavu sustava ponovne uporabe u RH** na koje upućujemo Korisnike po ovom Natječaju.

Sva pitanja vezana za natječaj mogu se postaviti isključivo elektroničkim putem, slanjem upita na sljedeće adrese:

1. za područje zaštite okoliša: okolis@fzoeu.hr
2. za područje energetske učinkovitosti: gospodarenje_energijom@fzoeu.hr

i to najkasnije 15 dana prije isteka roka za prijavu na Natječaj. Odgovori na pitanja objavljuvat će se jednom tjedno na mrežnoj stranici Fonda www.fzoeu.hr.

KLASA: 352-01/23-07/1
URBROJ: 563-03-2/39-23-1

Zagreb, 28.06.2023.